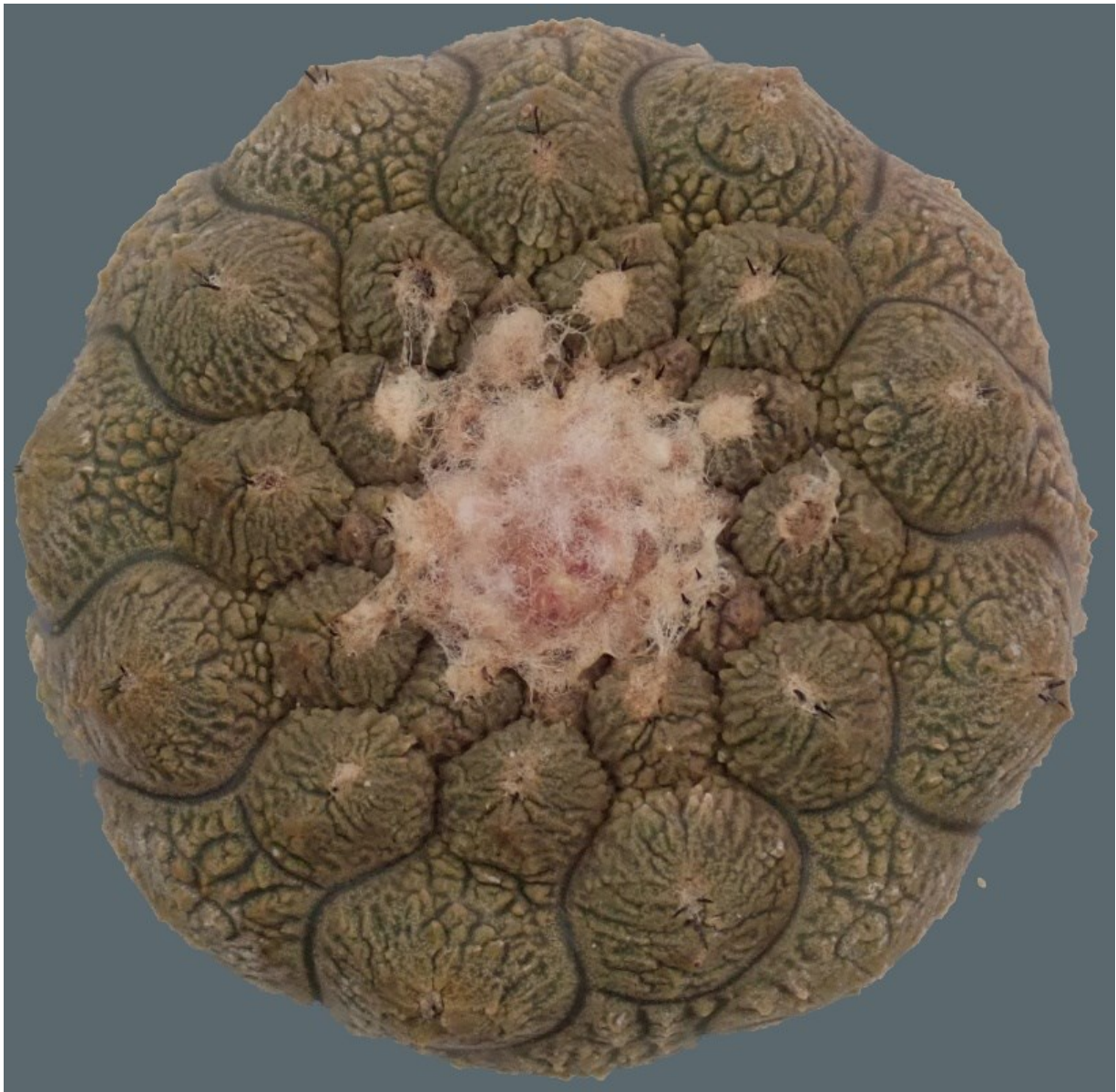

NOVIOCACTUM

Digitale nieuwsbrief van de afdeling Nijmegen van

Succulenta

Jaargang 9 nummer 3, maart 2024

Copiapoa hypogaea met knopvorming

Foto Theo Heijnsdijk

Afdeling
Nijmegen

succulenta

Koninklijke Nederlandse vereniging van liefhebbers
van cactussen en andere vetplanten

SAMENSTELLING BESTUUR VAN DE AFDELING NIJMEGEN

Theo Heijnsdijk 0487 – 542704
voorzitter th.heijnsdijk@gmail.com

Johanna Jongekrijg 06-30426230
penningmeester johannajongekrijg@gmail.com

Riet Maessen 024 – 3440425
secretaris rietmaessen@xs4all.nl

REDACTIE NOVIOCACTUM

Ben Groen 06– 50996256
 legroen28@gmail.com

Contributie: € 20,- per jaar (huisgenootleden € 10,- per jaar)

Bankrekening NL12ABNA0805932216 t.n.v. J. Jongekrijg en/of
T. Heijnsdijk

Bijeenkomsten:

Wijkcentrum De Schakel, Archimedesstraat 9, 6533 MA Nijmegen

De 2de dinsdag in de maand behalve juni-augustus. Aanvang 19.30 precies.

Agenda

12 maart bijeenkomst in de Schakel, lezing Ben Groen over Gomera

9 april planten op tafel

14 mei bezoek bij Andre van Zuijlen in Oss

8 juni bezoek Meise, rondleiding succulentenafdeling door Thomas Cammaerts

11 juni kasbezoek Theo

Er is cactusvoeding te koop bij Johanna. S.v.p. van te voren bestellen via WhatsApp.

Peters Professional Combi-Sol 6-18-36 + 3 MgO + Te
Samenstelling:

6%	Stikstof Totaal (N) Nitraatstikstof NO ₃ N
18%	Fosforzuuranhydride P ₂ O ₅
36%	Kaliumoxide K ₂ O
3%	Magnesiumoxide MgO
0,25%	IJzer Fe DTPA gechelateerd
0,06%	Mangaan Mn EDTA gechelateerd
0,02%	Borium B
0,015%	Koper Cu EDTA gechelateerd
0,010%	Molybdeen Mo
0,015%	Zink Zn EDTA gechelateerd

Alles in wateroplosbare vorm.

Toepassing: 1 gram per liter gietwater.

€ 1,00 per zakje van 200 gram

Notulen jaarvergadering afdeling Nijmegen 13 februari 2024

Aanwezig 9 leden.

1. Opening.

Theo Heijnsdijk opent deze jaarvergadering rond kwart voor 8.

2. Behalve de kerstkaart van het bestuur zijn er geen ingekomen stukken. Afmelding van Johanna en Lieda. Jac vertelt over de het ziekteverloop van Gerard. Hij is al een paar weken op het herstelcentrum van Dekkerswald. Nog steeds is het niet helemaal duidelijk wat er aan de hand is. 4 maart is weer een gesprek met de behandelaars. Graag onderling afspreken als iemand op bezoek wil gaan.
3. Jaarverslag: geen opmerkingen.
4. Financieel verslag. Theo zegt dat het (extra) batig saldo voor rekening komt van de verkoop van boeken/tijdschriften uit onze eigen opgeheven afdelingsbibliotheek.
5. De kascontrolecommissie Jac en Ben brengen verslag uit van de kascontrole. Alles is keurig in orde en daarom applaus voor Johanna hetgeen Ben zal overbrengen.
6. Nieuwe kascontrolecommissie: Ben (tweede keer) en Willem zal het voor de eerste keer gaan doen.
7. Begroting. Theo noemt even de post zaalhuur die voor 2023 werkelijk is uitgegeven. Die was nog van onze oude locatie. Waarschijnlijk is de post van 5 euro nieuwsbrief Noviocactum niet correct. Jac zou graag de post nieuwjaarsbijeenkomsten wel willen houden maar als er niets voor gevraagd wordt zou het ook opgevoerd kunnen worden als donatie. Begroting (behalve de 5€) aangenomen.
8. Ondanks afwezigheid van Johanna wordt zij toch unaniem herkozen als penningmeester.

9. Dan wordt het voorlopige jaarprogramma gepresenteerd. De datums en adressen van de kasbezoeken worden vastgelegd. Verder is er enige discussie over ons dagje-uit. Ben zal via zijn kennis Wilbert proberen of we dit jaar de botanische tuin Meise bij Brussel kunnen bezoeken. Liefst in mei (voorkeur 18 of 25 mei).
10. Het agendapunt bijzondere plantenmarkt was nog uit het verleden. Het lijkt er op dat dit toch echt verleden tijd is. Nu wordt er enige tijd gediscussieerd over de plantjesmarkt zoals die vorig jaar is gehouden op het Limos terrein. Toen was er een tafel met succulenten bijeengebracht door enkele liefhebbers van onze afdeling. Jac legt e.e.a. uit: een populaire markt in de wijk, tuinplanten worden er geruild en er is muziek. Bij de buurt is het een geliefde markt en bij mooi weer ook druk en gezellig vooral. De organisatie vond het leuk dat leden van onze afdeling aanwezig waren en het zou fijn zijn als we er weer zouden staan. Datum: zondag 2 juni: Limos terrein. Mireille zou daartoe planten kunnen schenken.

Dan neemt Jan Braks een tijd het woord met de teloorgang van diverse planten verenigingen, zoals ook de orchideeënvereniging waar hij ook lid van is. Discussie heen en weer. Sommige internetplatforms trekken wel een hele groep mensen, ook bij jongeren. Mogelijk zou er meer samenwerking kunnen zijn tussen de diverse plantenverenigingen bv wat organisatie van bv markten betreft. Suggestie wordt gedaan om dit op de komende ALV ter sprake te brengen.
11. Noviocactum. In de loop van 2023 heeft Ben deze taak van Theo overgenomen. Graag kopij van de leden.
12. Niemand voor de rondvraag.
13. Sluiting rond half 10.

Riet Maessen

Van de voorpagina

Copiapoa hypogaea

Dit plantje uit de omgeving van de kustplaats Chañaral in Chili is in 1960 door Friedrich Ritter beschreven. Vanwege het ruw oppervlak wordt deze ook wel 'Lizard skin' (hagedissenhuid) genoemd. Als je naar de foto's kijkt, behoeft dat geen toelichting, lijkt me. Ik zag deze soort voor het eerst op een dagje uit van onze afdeling bij de bekende cactuskwekerij van de gebroeders De Herdt in België. Het plantje op de foto's zaaide ik in 2008 en het is een nakomeling van de twee exemplaren die ik daar kocht. (Ik schaf bij voorkeur minstens twee exemplaren van een plant aan omdat ik graag zaden win om ze zelf vanaf het prille begin op te kunnen kweken). De foto's zijn uit 2020 en toen was het plantje 5 cm in diameter. Niet alle nakomelingen hebben de opvallende tekening als het plantje op de foto. Je moet ze uitselcteren. De plantjes zijn op het mooist voordat ze tot bloei komen. Als ze ouder worden, gaat de hele schedel schuil onder de wol van de areolen.

In de natuur worden de plantjes ongeveer 4 cm in diameter. Alleen de bovenkant komt boven het grond oppervlak. Hypogaea betekent dan ook 'ondergronds'. In de cultuur worden ze tot wel 7 cm. Op latere leeftijd gaan ze spruiten. Om ze mooi compact en op kleur te houden moeten ze een zonnige plaats hebben en niet te veel water. Na water geven op het verkeerde moment kunnen ze openscheuren. Jonge planten hebben nog wat korte zwarte doortjes, oudere planten zijn volkomen doornloos.

De plant die we kennen als *Copiapoa barquitisensis* (El Barquito is een plaats ten zuiden van Chañaral) wordt tegenwoordig als variëteit van *C. hypogaea* gezien. Deze heeft gewoon een gladde epidermis.

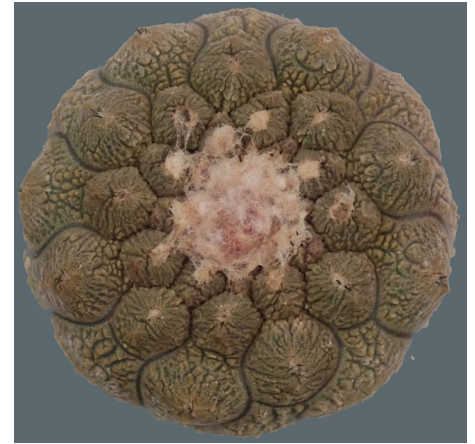
Rest me om te vermelden dat *Copiapoa laui* ook wel als ondersoort van *C. hypogaea* gezien wordt. Dan wordt dat dus *Copiapoa hypogaea* subsp. *laui*.

Met bloem

Met rijpe vruchten

Jonge plant met doortjes

Foto's Theo Heijnsdijk

Naamgeving van cactussen en vetplanten

=====

Alle levende organismen hebben een tweeledige naam, bestaande uit een geslachtsnaam en een soortnaam. Dat geldt voor dieren, planten, paddenstoelen en bacteriën.

De geslachtsnaam krijgt altijd een hoofdletter, de soortnaam wordt altijd geschreven met een kleine letter.

Voorbeeld dieren:

Corvus corax – raaf
Corvus corone – kraai
Panthera leo – leeuw
Panthera tigris – tijger

Voorbeeld paddenstoelen:

Boletus edulis – eekhoortjesbrood
Boletus badius – kastanjeboleet

Voorbeeld planten:

Primula veris – gulden sleutelbloem
Primula elatior – slanke sleutelbloem

Voorbeeld bacteriën:

Staphylococcus aureus – (lett. gouden stafylokok)
Staphylococcus epidermidis - (lett. opperhuidstafylokok)

=====

Heel veel namen van levende organismen zijn ontleend aan het Latijn en/of Oudgrieks. Dat komt doordat wetenschappers lange tijd, tot ver in de negentiende eeuw, met name het Latijn gebruikten als spreek- en schrijftaal. Het Latijn was destijds een internationale taal zoals tegenwoordig het Engels.

Dat is ook zo voor de namen van cactussen en vetplanten. Voorbeelden:

Astrophytum ornatum – deze soort heeft een verlatijnste Oudgriekse geslachtsnaam, bestaande uit aster (ster) en phyton (plant); de soortnaam *ornatum* is wel ontleend aan het Latijn en betekent versierd of sierlijk.

Rebutia heliosa – de benaming van deze soort is terug te voeren op Pierre Rebut, een Franse cactuskweker, en het Oudgriekse *heliosos* (zonnig).

Echinocactus polycephalus – dit is een volledig verlatijnste naam, afgeleid van de vier Oudgriekse woorden echinos (egel), kaktos (distel, stekelige plant), polus (veel) en kephale (hoofd, kop).

=====

In het Latijn (en het Oudgrieks) heb je mannelijke, vrouwelijke en onzijdige woorden. Mannelijke woorden eindigen vaak op -us, zoals Ariocarpus, Echinocereus, Tephrocactus.

Vrouwelijke woorden eindigen vaak op -a of -e of -is, zoals Euphorbia, Mammillaria, Parodia; Eriocyce, Kalanchoe; Rhipsalis.

Onzijdige woorden eindigen vaak op -um, zoals Aeonium, Graptopetalum, Gymnocalycium.

=====

Na de geslachtsnaam volgt de soortnaam. De soortnaam is een bijvoeglijk naamwoord of een zelfstandig naamwoord. Is de soortnaam een bijvoeglijk naamwoord, dan staat die in hetzelfde geslacht als de geslachtsnaam.

Voorbeeld mannelijk: Echinocereus albiflorus, Cleistocactus micropetalus

Voorbeeld vrouwelijk: Crassula ovata, Matucana formosa, Opuntia humifusa

Voorbeeld onzijdig: Epiphyllum caudatum, Sedum acre

=====

Is de soortnaam een zelfstandig naamwoord, dan staat dit woord vaak in de genitivus, ofwel de tweede naamval.

De genitivus van een mannelijk zelfstandig naamwoord eindigt vaak op -i.

Voorbeeld: Agave parryi, Echinocactus grusonii,

De soortnamen in het voorbeeld hierboven zijn beide afgeleid van de achternaam van een persoon: Charles Parry (Amerikaanse plantkundige, 19de eeuw), Hermann Gruson (Duitse cactusverzamelaar, 19de eeuw).

De genitivus van een vrouwelijk woord eindigt vaak op -ae.

Voorbeeld: Corophanta nickelsiae, Haworthia emelyae

De naam nickelsiae is afgeleid van Anna Nickels, een Texaanse cactusliefhebber, en de naam emelyae is afgeleid van Emely Ferguson, naar verluidd de vindster van de soort in Zuid-Afrika.

=====

En dan zijn er ook nog hybriden ofwel kruisingen. De namen van hybriden worden anders geschreven. De geslachtsnaam wordt geschreven met een hoofdletter, en ook de 'soortnaam' wordt geschreven met een hoofdletter.

Voorbeeld: Aloe Hercules, Sansevieria Silver Blue

=====

De botanische tuin in Lucca

Afgelopen zomer was ik gedurende een paar dagen in Lucca. Dit in verband met het Puccini festival. In de zomer van 2024 wordt het zelfs al voor de 70^e keer gehouden. Het is een openlucht evenement in Torre del Lago, waar vlakbij ook het woonhuis, nu museum van Puccini, aan de rand van het genoemde meer staat.

Puccini is geboren in Lucca en dit was voor onze groep Puccini-festivalgangers de verblijfplaats. Deze prachtige stad had ik ooit al eens eerder voor een korte dagtrip bezocht.

Nu verbleef onze groep er een paar dagen en in siësta tijd, nam ik de gelegenheid de zeer nabijgelegen botanische tuin van Lucca te gaan bezichtigen. Dit ondanks temperaturen van 38 graden Celsius. De tuin is opgericht in 1820 en is dus al meer dan 200 jaar oud.

Op het kaartje met de plattegrond staat te lezen dat Maria Luisa van Borbone in 1820 heeft opgericht als Botanische School van de Universiteit, maar heden ten dage heeft het een museum functie:

De Botanische Tuin van Lucca is een openluchtmuseum, een eiland van groen en biodiversiteit in de stad dat zich toelegt op het behoud van het historische, wetenschappelijke en naturalistische erfgoed dat aanwezig is, aan de verspreiding van kennis van het Koninkrijk van planten en het behoud van de biodiversiteit

Arboreto / Arboretum

- A Cedro del Libano / Cedar of Lebanon
- B Cedro giapponese / Japanese Red Cedar
- C Pino di Bunya / Bunya Pine
- D Bosso delle Baleari / Balearic Boxwood
- E Houpu Magnolia / Houpu Magnolia
- F Pino di Wollemi / Wollemi Pine
- G Tasso / Irish Yew
- H Cedro di Taiwan / Chinese Coffin Tree
- I Pino strobo / White Pine, Weymouth Pine
- J Abete del Caucaso / Nordmann Fir, Caucasian Fir
- K Faggio a foglie laciniate / Fern-leaved Beech
- L Sequoia / Coastal Redwood

- o Cipresso calvo delle paludi / Bald Cypress

Scuola botanica / Botanical School

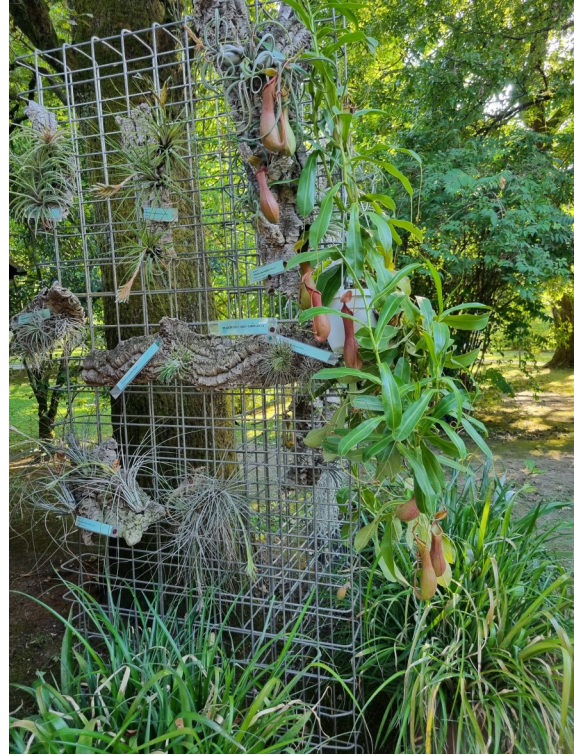
- P Falso canforo / False Camphor Tree
- Q Vero canforo / Camphor Tree
- R Ginkgo, Albero dei ventagli / Ginkgo, Maidenhair Tree
- S Collezione delle piante medicinali / Medicinal plant collection
- T Percorso sensoriale e Orti dell'agrobiodiversità / Sensory Garden and Agrobiodiversity Gardens
- o Collezione didattica di piante carnivore / Didactic collection of carnivorous plants;
- o Piante alimentari spontanee / Edible wild plants
- * Frangipani / Plumerias

Het grootste gedeelte van de tuin bestaat uit het arboretum. Diverse plakaten geven uitleg over de ontstaansgeschiedenis van de tuin

Er is een laan met diverse camelia's en rododendrons, een grote vijver, een gedeelte wat een botanische school wordt genoemd met o.a. medicinale planten, een laan met plumeria's, eetbare wilde planten, vlees-
etende planten , maar ook 2 niet al te grote kassencomplexen. Een voor de tropische en subtropische
planten in de winter onder te brengen, de andere is een succulentenkas.
De foto's die ik daar genomen hebben zeggen genoeg: voor mij was het, ondanks de hitte, een zeer plezierig
onderbreking van de verder prachtige muziekkreis.

Ook bij de Libanonceder die in 1822
geplant is en daar nu nog steeds staat te
pronken is een bord met uitleg.

Tillandsia's en bekerplanten

Ceiba insignis links en Beaucarnea recurvata
rechts

Euphorbia ramipressa Madagaskar

Vleesetende planten in afgesloten kooi met uitleg

Buitenzijde kas

Een kijkje in de kas 1

Een kijkje in de kas 2

Riet Maessen